

Därför arbetsterapeututbildning

Redovisning av en studentenkät våren 2024

SVERIGES
ARBETSTERAPEUTER

Innehåll

Innehåll.....	2
Inledning.....	3
Genomförande.....	3
Resultat.....	5
Utbildningens attraktivitet.....	5
Utbildningsbakgrund	7
Behov av komplettering	8
Alternativ till Arbetsterapeututbildningen	10
Motiv till utbildningsort.....	11
Bilaga: Enkätens frågor.....	12

Inledning

I slutet av 2023 uppmärksammade Sveriges Arbetsterapeuter att söktrycket till arbetsterapeututbildningen runt om i landet fallit markant de senaste åren. Vidare analyser av antagningsstatistiken visade att det framförallt är antalet unga sökande som minskat – sedan 2016 hade antalet under 25 år som sökte arbetsterapeututbildning mer än halverats.

I syfte att bättre förstå orsakerna till det minskade intresset för yrket, framförallt hos de unga, genomfördes tillsammans med de aktuella lärosätena¹ en enkät till samtliga studenter på arbetsterapeututbildningen våren 2024. Avsikten var också att få ett bättre underlag för kommande aktiviteter för att få fler att söka utbildningen, inte minst bland de unga.

Genomförande

Enkäten utformades av Sveriges Arbetsterapeuter i samråd med lärosätenas programansvarig. Enkäten genomfördes genom att lärosätena skickade ut mail med länk till enkäten till samtliga sina registrerade studenter på utbildningen, totalt 1 468 individer. Påminnelser skickades ut av lärosätena i lite olika omfattning, både via mail och som uppmaning vid lektionstillfällena.

Enkäten var öppen för svar under perioden 4–31 mars 2024. Sammanlagt 789 studenter (54%) besvarade enkäten. Av dem som svarade var det 529 (67%) som också fullföljde enkäten. Sveriges Arbetsterapeuter har sedan sammanställt statistiken och gjort en inledande analys som redovisas nedan.

86% av de svarande var kvinnor och 12% män. Övriga valde att inte uppge könstillhörighet.

De svarande fördelade sig som följer på de olika terminerna²

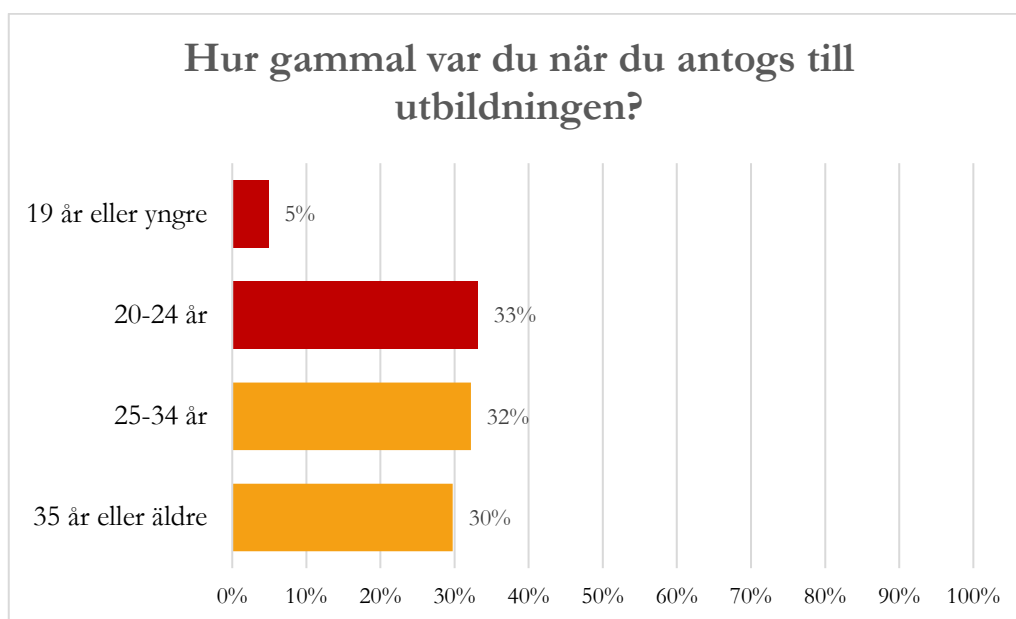
T1 9%	T3 7%	T5 12%
T2 27%	T4 20%	T6 25%

Av de svarande var 202 (38%) under 25 år när de antogs, och 329 (62%) var 25 år eller äldre. Eftersom det är framförallt bland personer under 25 år vid antagningen

¹ Göteborgs Universitet, Jönköping University, Karolinska Institutet, Linköpings Universitet, Lunds Universitet, Luleå Tekniska Universitet, Umeå Universitet och Örebro Universitet.

² Anledningen att T2, T4 och T6 har större andel svarande är att hälften av lärosätena bara tar in elever till höstterminen

som söktrycket minskat, har fokus för analysen av enkäten legat på att identifiera skillnader mellan dessa ”unga” och ”äldre”.

Resultat

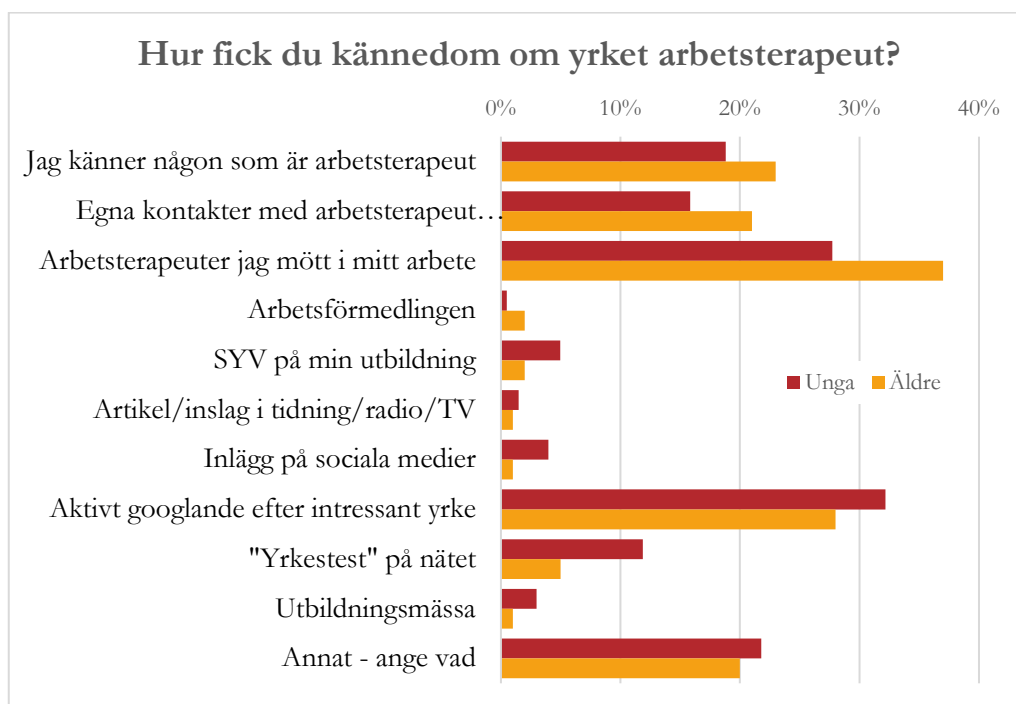
Utbildningens attraktivitet

På frågan om vad som mest lockade med arbetsterapeututbildningen var att ”arbeta med att hjälpa och stödja människor” det i särklass vanligaste alternativet både bland unga och äldre. Att det är ett kreativt och intressant yrke kom som god två i båda grupperna.

Därefter skiljer det sig. På tredje plats bland de unga kom ”Bred utbildning”, medan de äldres tredje vanligaste svar var ”Varierat/omväxlande arbete”. Sannolikt återspeglar detta att de yngre ännu är oklara över sina framtidsplaner, medan de något äldre har arbetat en tid och även i högre utsträckning sett vad arbetsterapeuter gör.

Det senare återspeglas också i svaren på hur man fick kännedom om yrket arbetsterapeut. De äldre har i väsentligt högre utsträckning än de yngre stött på arbetsterapeuter på jobbet, känner någon som är arbetsterapeut eller har haft egna kontakter med arbetsterapeut, antingen som patient eller som närstående.

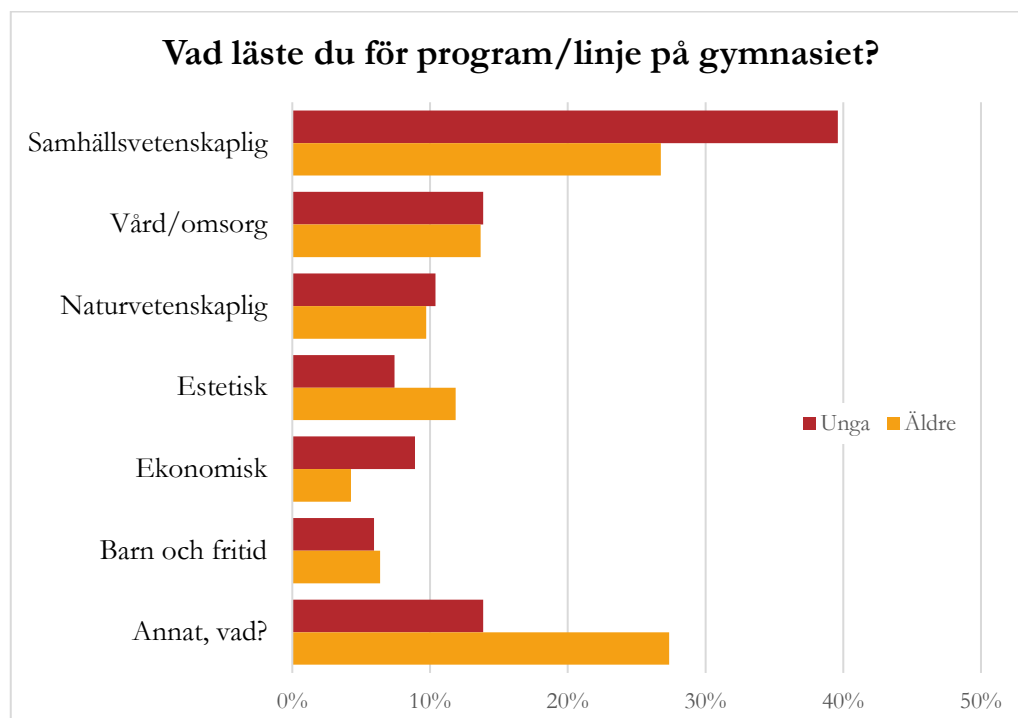

Intressant är också att så många aktivt googlat efter ett intressant yrke. För de unga är detta det vanligaste svaret, och för de äldre det näst vanligast. Det innebär att det är ytterst angeläget inte bara att det finns bra och korrekt information om yrket på Internet, utan att den också kommer högt i sökmotorernas svar på allmänt ställda frågor.

Även "yrkestest på nätet" är en viktig kontaktväg, framförallt för de unga studenterna. Det kan noteras att SYV på den egna utbildningen eller utbildningsmässor inte i närheten nämns av lika många.

Generellt kan dock sägas att de alternativ som i någon mening innebär direktkontakt med en arbetsterapeut framstår som allra viktigast när det gäller att sprida kunskap om yrket ock dess förutsättningar.

Utbildningsbakgrund

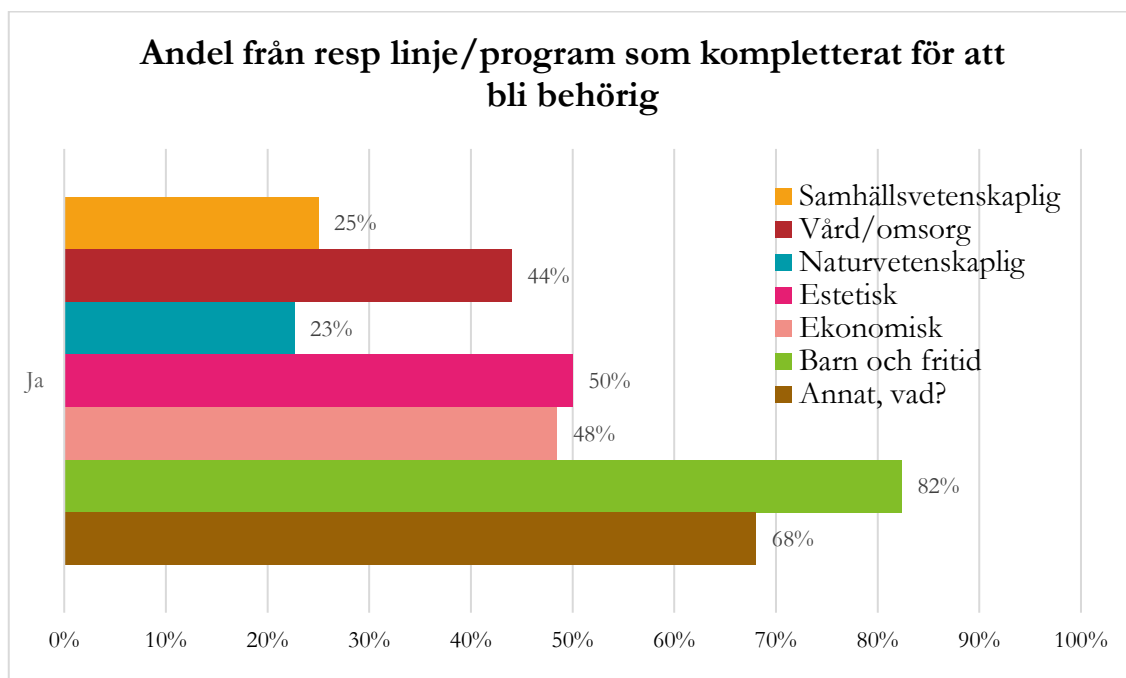

Den absolut vanligaste utbildningsbakgrunden bland studenterna är att ha gått samhällsvetenskapligt program/linje på gymnasiet. Totalt har en tredjedel denna bakgrund, högre bland den unga (40%) och lägre (27%) bland de äldre. Det ska dock noteras att det samhällsvetenskapliga programmet numera också är det i särklass största programmet på gymnasieskolan.

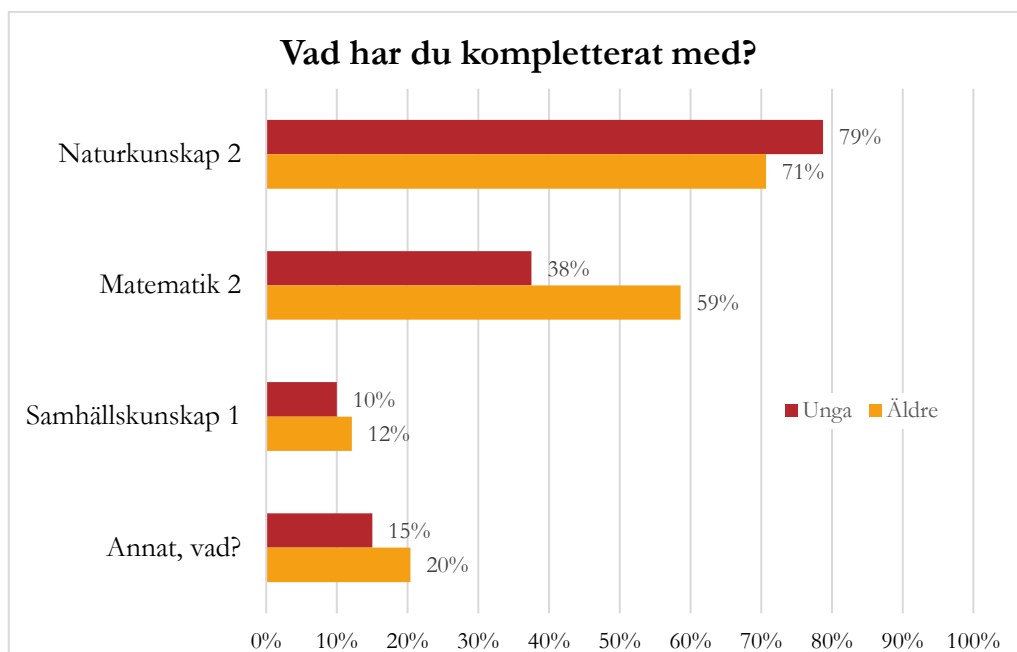
Näst vanligaste gymnasiebakgrunden är vård/omsorg. Bland de unga kommer därefter naturvetenskapligt program/linje, medan de äldre i större grad har gått estetiskt program/linje.

De äldre har också i betydligt större utsträckning svarat ”Annat” än de unga. ”Annat” inkluderar de flesta program/linjer man kan läsa på gymnasiet, men störst (utan att närma sig de fem program som nämns i diagrammet) är hotell- och restaurang, naturbruk och handel samt utländsk gymnasieutbildning.

Behov av komplettering

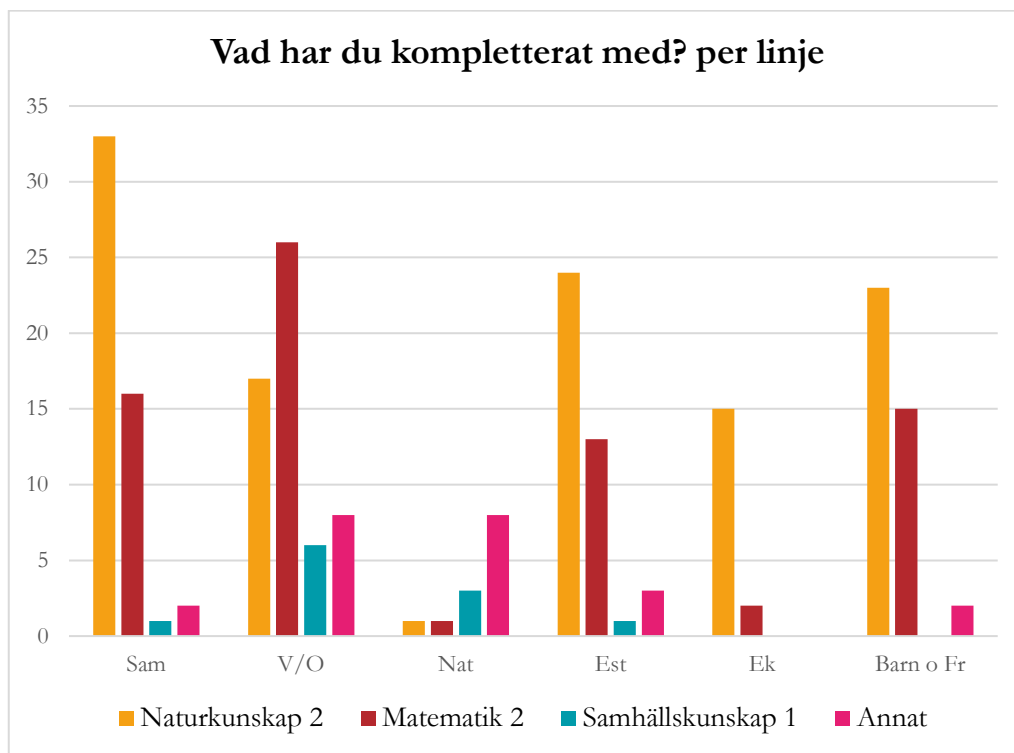

45% de svarande har kompletterat sin gymnasieutbildning för att bli behöriga, färre (40%) bland de unga än bland de äldre (48%). Komplettering är betydligt vanligare bland de som läst vård och omsorg (åtta av tio har kompletterat) än bland de som läst samhällsvetenskaplig linje (en av fyra).

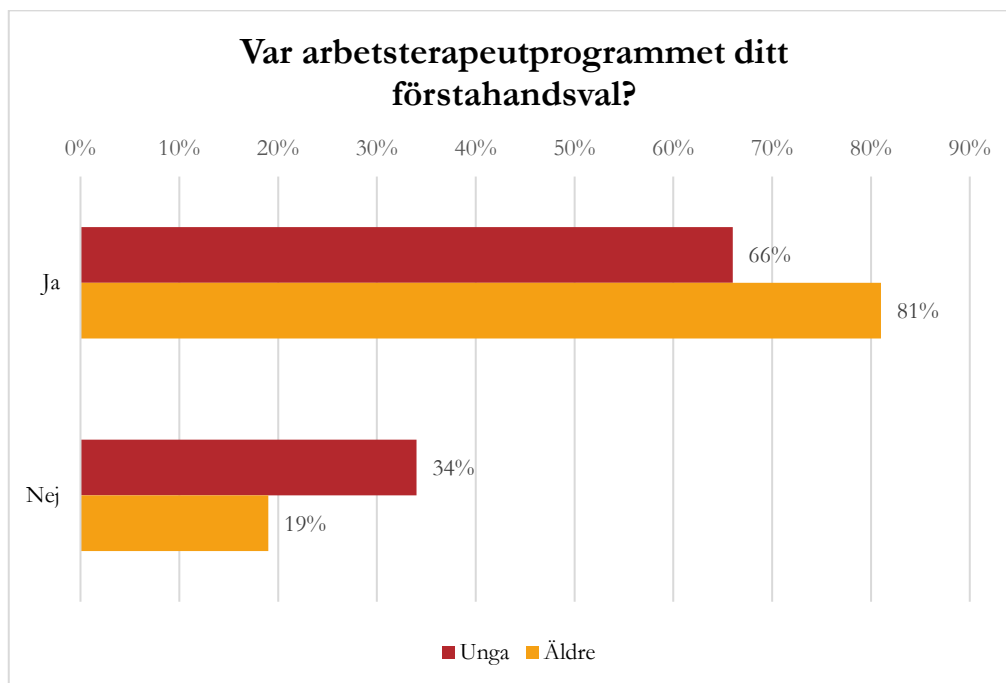
Det vanligaste ämnet att komplettera med är Naturkunskap 2, och därefter kommer Matematik 2. Det senare är betydligt vanligare att komplettera med bland de äldre, och också vanligare bland dem som gått vård/omsorg.

Utöver de ämnen som krävs för särskilt behörighet till Arbetsterapeutprogrammet, är det också ett stort antal under ”Annat, vad?” uppger att de kompletterat med svenska och engelska. Eftersom dessa kurser är obligatoriska på de flesta linjer/program innebär det att många har kompletterat ofullständiga gymnasiebetyg.

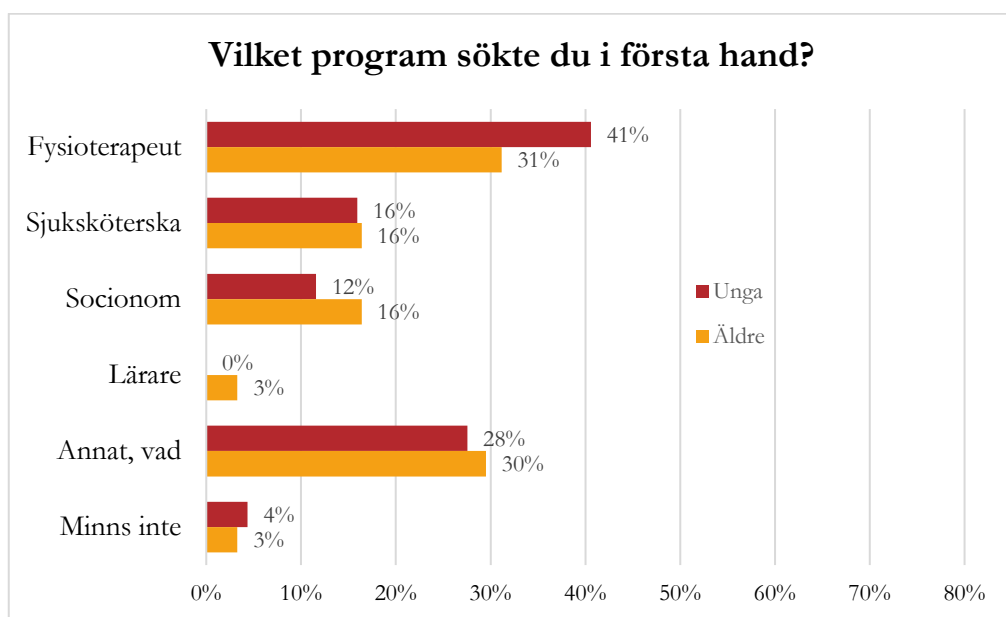

Alternativ till Arbetsterapeututbildningen

Tre fjärdedelar av studenterna uppger att arbetsterapeututbildningen var deras förstahandsval. De äldre var säkrare på sitt val: 81% av dem hade utbildningen på första plats, medan motsvarande för de yngre var 66%.

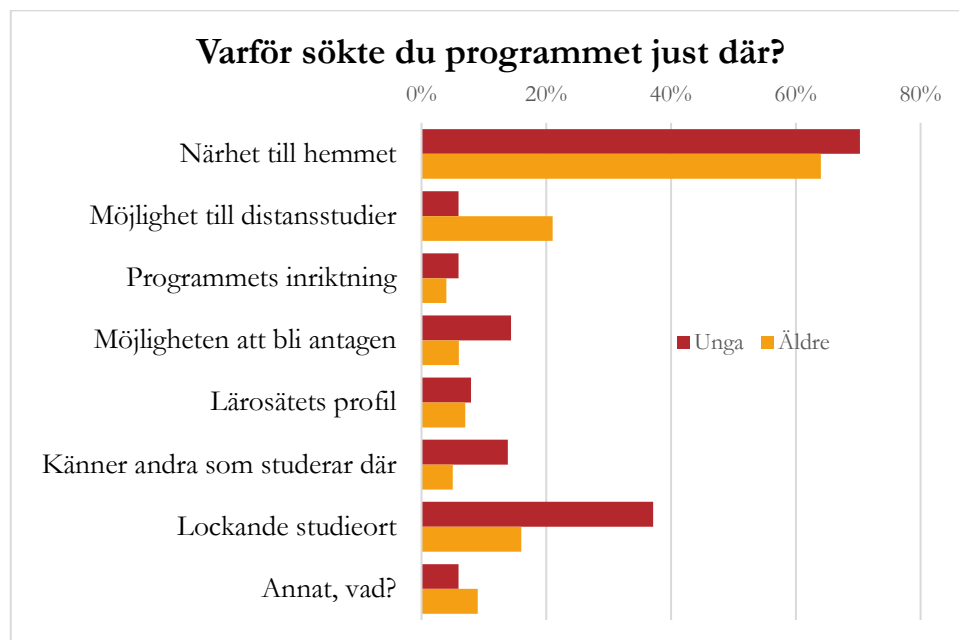

Av dem som sökte något annat i första hand var fysioterapeut det vanligaste alternativet, mer så för de unga än de äldre. Tvåa på alternativlistan låg sjuksköterska, följt av socionom och psykolog. I övrigt var det en relativt bred palett av utbildningar som var förstahandsval.

Motiv till utbildningsort

Fråga ställdes till studenterna om var de studerar. De olika lärosätena har fått ta del av svaren från sina respektive studenter, men i denna rapport särredovisas inte svaren på lärosätetsnivå.

Det i särklass vanligaste skälet till att man sökte sig till en viss utbildningsort var att det var nära hemmet. Det understryker vikten av att utbildningen finns på flera ställen i landet. Samtidigt är det tydligt att möjligheten till distansutbildning är viktigare för de äldre studenterna.

För de unga var också ”Lockande utbildningsort” ett viktigt skäl att söka sig till ett visst lärosäte. Det framstår som relevant kunskap för de olika lärosätena i marknadsföringen av utbildningen.

Bilaga: Enkätens frågor

Vad var det som lockade mest med arbetsterapeututbildningen?

Flera svar möjliga

- Det är lätt att få jobb efter utbildningen*
- Ett yrke inom vård/omsorg med kontorstider*
- Arbeta med att hjälpa och stödja människor*
- Arbeta med rehabilitering/habilitering*
- Arbetsterapeut är ett kreativt och intressant yrke*
- Bred utbildning*
- Arbetat inom vården tidigare, ville utvecklas*
- Varierat/omväxlande arbete*
- Arbeta med aktivitet, hälsa, teknik och miljö*
- Möjligheten att bli antagen*
- Annat, vad?*
- Vet ej*

Vad läste du för program/linje på gymnasiet?

- Samhällsvetenskaplig
- Vård/omsorg
- Naturvetenskaplig
- Estetisk
- Ekonomisk
- Barn och fritid
- Annat, vad?

Har du kompletterat din gymnasieutbildning för att bli behörig till arbetsterapeutprogrammet?

- Ja
- Nej

Vad har du kompletterat med?

- Naturkunskap 2
- Matematik 2
- Samhällskunskap 1
- Annat, vad?

Hur fick du kännedom om yrket arbetsterapeut?

Flera svar möjliga

- Jag känner någon som är arbetsterapeut*
- Egna kontakter med arbetsterapeut (som patient/anhörig)*
- Arbetsterapeuter jag mött i mitt arbete*
- Arbetsförmedlingen*
- SYV på min utbildning*
- Artikel/inslag i tidning/radio/TV*
- Inlägg på sociala medier*
- Aktivt googlande efter intressant yrke*
- "Yrkestest" på nätet*
- Utbildningsmässor*
- Annat - ange vad*

Var arbetsterapeutprogrammet ditt förstahandsval?

- Ja
- Nej

Vilket program sökte du i första hand?

- Fysioterapeut
- Sjuksköterska
- Socionom
- Lärare
- Annat, vad
- Minns inte

Var blev du antagen och började på arbetsterapeutprogrammet?

Svara även om du avbrutit studierna

- Göteborgs Universitet*
- Jönköping University*
- Karolinska Institutet*
- Luleå Tekniska Universitet*
- Linköpings Universitet*
- Lunds Universitet*
- Umeå Universitet*
- Örebro Universitet*

Varför sökte du programmet just där?

Flera svar möjliga

- Närhet till hemmet*
- Möjlighet till distansstudier*
- Programmets inriktning*
- Möjligheten att bli antagen*
- Lärosätets profil*
- Känner andra som studerar där*
- Lockande studieort*
- Annat, vad?*

Studerar du fortfarande på arbetsterapeutprogrammet

- Ja
- Nej
- Har tillfälligt studieuppehåll

Varför har du avbrutit utbildningen?

- Personliga skäl (t.ex. sjukdom, graviditet, dödsfall)
- Utbildningen var för svår
- Utbildningsorten (alt. distansstudier) fungerade inte för mig
- Jag kunde inte få VFU på den ort jag önskar
- Det här yrket är inget för mig trots allt
- Jag kom in på annan utbildning (vilken?)
- Annat, vad?

Vilken termin läser du?

- T1
- T2
- T3
- T4
- T5
- T6

Hur gammal var du när du antogs till utbildningen?

19 år eller yngre

20-24 år

25-34 år

35 år eller äldre

Vilket kön identifierar du dig som?

Kvinna

Man

Annat/Vill ej
uppges

Har du något övrigt du vill framföra i sammanhanget?

.....

.....

.....